Základní škola Nový Jičín, Komenského 68,

příspěvková organizace

Školní družina

Klíček k bráně do života

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině (školní rok 2024/2025)

Platnost od 2. září 2024

V Novém Jičíně 2. 9. 2024

Bc. Darina Pospěchová, vedoucí vychovatelka

1. Identifikační údaje

Název zařízení: Školní družina při Základní škole Nový Jičín, Komenského 68, příspěvková organizace

Zřizovatel: Městský úřad Nový Jičín

Statutární zástupce: RNDr. Svatava Hajdová

Vedoucí vychovatelka: Bc. Darina Pospěchová

IČO 00848328

IZO 119 800 241

Telefon: 739 580 020, 739 580 021

E-mail: darina.pospechova@zsko68nj.cz

2. Charakteristika zařízení

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání žákům 1. až 5. ročníku Základní školy Nový Jičín, Komenského 68 p. o. Má šest oddělení, která se naplňují do počtu 30 dětí. Žáci zapsaní na začátku školního roku jsou rozděleni do oddělení podle ročníků. Případní zájemci z řad žáků 5. tříd, stejně jako všichni žáci přijatí v průběhu školního roku, jsou rozděleni podle aktuálních počtů v odděleních.

Provoz ŠD je v pracovní dny od 6.00 do 7.40 hodin (tzv. „ranní družina“) a od 11.40 do 16.00 hodin. Časový plán vzdělávání je rozepsán u pravidelné činnosti v ŠD (viz. níže). Zapsaní žáci navštěvují ŠD podle zájmu rodičů, který rodiče zapisují do zápisních lístků.

Kapacita školní družiny: 180 žáků

3. Podmínky přijímání zájemců o ŠD

Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku:

- Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně základní školy.
- Dítě je do ŠD přijímáno na základě písemné přihlášky – zápisního lístku.
- Dítě je přihlašováno do ŠD vždy jen na jeden školní rok.
- Předčasné ukončení docházky do ŠD v průběhu školního roku je podloženo písemnou odhláškou, podepsanou rodiči.

4. Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici tři třídy v přízemí prvního stupně a třídy v 1. patře. Vybavenost těchto tříd, umožňuje práci u stolu, hru na koberci i využití PC a interaktivní tabule. Dále ŠD využívá keramickou dílnu, kuchyňku, počítačovou učebnu, tělocvičnu a hřiště u školy. Dětem je zajištěn pitný režim.

Pomůcky: knihy, časopisy, encyklopedie, mapy, materiály týkající se dopravní výchovy, pracovní materiál, přírodní materiál, sportovní náčiní, vzdělávací a výukové programy, interaktivní tabule.

5. Personální podmínky

Ve školní družině pracují kvalifikované vychovatelky, ty se každoročně podílejí na přípravě školních akcí - vánoční jarmark, karneval, soutěže, pobyty v přírodě a projektové odpoledne. Vychovatelky se zúčastňují akreditovaných kurzů, programů dalšího vzdělávání pedagogů a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD. V případě onemocnění učitele jsou schopny jej zastoupit ve vyučování.

6. Ekonomické podmínky

Poplatek za ŠD činí 240,- Kč měsíčně. Platba je vybírána hotovostně v kanceláři školy nebo převodem z účtu. Děti se sociálním znevýhodněním mohou být tohoto poplatku zproštěni po předložení příslušných dokumentů ze SSZ. Toto zproštění vydává na základě těchto dokumentů ředitelka školy.

7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

a. Hygienické a bezpečnostní podmínky

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí (pití v ŠJ, šťáva v ŠD)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy poučení o bezpečnosti na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, školní hřiště
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá

vychovatelka za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba.

- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena lékárničkou, která se nachází v kabinetu školní družiny

b. Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků, individuální péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je zaštítěna asistenty pedagoga
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit sociálně-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

8. Cíle výchovy a vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny je v souladu se ŠVP pro základní vzdělávání Brána do života. Činnost ŠD je těsně propojena zejména s výchovně-vzdělávacím procesem na 1. stupni a principy programu Začít spolu. Vychovatelky spolupracují s učiteli 1. stupně na přípravě projektových dnů, mimoškolních akcí, jako je např. spaní ve škole, vánoční a velikonoční jarmarky, kulturní a vzdělávací exkurze, výlety, a pobyty v přírodě. Část úvazku vychovatelek tvoří hodiny při výuce, v centrech aktivit v 1. 2. a 3 ročnících. V rámci spolupráce s Klubem vodních sportů Laguna a rozšířenou výukou plavání na naší škole, zajišťuje školní družina také odvádění žáků na kurzy plavání v odpoledních hodinách.

Cílem výchovy a zájmového vzdělávání v ŠD je, v návaznosti na ŠVP Brána do života:

- motivovat žáka pro celoživotní učení
- rozvíjet individuální schopnosti žáků a naučit je využívat tyto schopnosti v praxi (získávání poznatků použitelných v dalším životě)
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci (rozvoj a rozšiřování slovní zásoby)
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- vést žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací
- rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě (vyjasnění vztahů dítě-dospělý a děti mezi sebou)
- naučit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví (zásady bezpečnosti a zdravého životního stylu) a cítit za ně zodpovědnost, motivovat k účelnému trávení volného času
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi (rozvoj estetického cítění)
- vytvářet prostor pro odpočinek a relaxaci

9. Klíčové kompetence

- kompetence k učení - žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a používá pro efektivní vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.
- kompetence k řešení problémů - žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, učí se problém pochopit, přemýšlí o příčinách, plánuje a promýšlí řešení, nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží e při jejich překonávání houževnatý.
- komunikativní kompetence - žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně, naslouchá druhým. Komunikuje kultivovaně, využívá komunikační a informační prostředky, umí si z předkládaných informací vybírat.
- sociální a interpersonální kompetence - žák se učí plánovat, řídit, organizovat a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech, a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení sebeúcty.
- občanské kompetence - žák si uvědomuje práva svá i druhých, vnímá nespravedlnost,

agresivit, šikanu, a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

- kompetence k trávení volného času - žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

Výchovné a vzdělávací strategie

- rozvíjení paměti formou her
- společné čtení na pokračování
- využívání her, kvízů a soutěží, které vyžadují přiměřené vědomosti a dovednosti
- společné prožívání radosti a uspokojení z úspěchů (i dílčích)
- podpora samostatnosti, tvořivosti a originality
- společné řešení problémových situací, které se v průběhu roku vyskytnou, společné hledání možností, jak některým problémům předcházet
- vedení k chápání „problémů“ jako součásti života, které je třeba vyřešit
- vedení žáků ke slušnému vyjadřování i v případě vyjádření nesouhlasu nebo nelibosti
- vedení žáků k vyjádření svého názoru i k respektování názorů druhých
- společné vytváření pravidel chování a práce v ŠD a společné dohlížení na jejich dodržování
- vedení žáků k vzájemné pomoci v případě potřeby
- pozitivní pracovní atmosféra ve třídě
- vedení žáků k vzájemnému respektu a ohleduplnosti
- vedení k pochopení potřeby dodržování „pravidel“ v lidské společnosti
- oceňování správného a zodpovědného chování
- společné návštěvy kulturních a sportovních akcí v rámci města
- vedení žáků k pochopení potřeby ochrany životního prostředí
- používání různých nástrojů a pomůcek a vedení k dodržování pravidel bezpečnosti při manipulaci s nimi
- vedení k udržování pořádku a čistoty a dodržování hygienických pravidel

10. Formy výchovy a vzdělávání

Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení a zájmových útvarů, pořádá nebo spolupořádá příležitostné akce, v průběhu dne nabízí spontánní aktivity, umožňuje žákům odpočinek a přípravu na vyučování

- pravidelná činnost - je dána týdenní skladbou zaměstnání organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru - práce vlastních zájmových útvarů

- příležitostné akce - nejsou zahrnuty do týdenní skladby činností - besídky, slavnosti, výlety, kino, jarmarky a projektová odpoledne
- spontánní aktivity - každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku - spontánní hry v ranní družině a po ukončení zájmové činnosti
- odpočinkové činnosti - klidové činnosti - poslech, individuální hry, klid po obědě - aktivní odpočinek - rekreační činnosti, kompenzace jednostranné zátěže z vyučování
- příprava na vyučování - vypracování domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky, činnosti, při kterých upevňujeme a rozšiřujeme poznatky ze školního vyučování

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky.

12. Organizace pravidelné činnosti ve školní družině

- 6:00 – 7:40 **ranní družina** – doba před začátkem vyučování, která zahrnuje činnost organizovanou a spontánní
- 11:40 – 12:30 **hygiena a kultura stolování** – doba ve školní jídelně
- 12:30 – 13.30 **odpočinková a rekreační činnost** – spontánní činnost v herně nebo na školní zahradě vedoucí k relaxaci a odreagování po školní výuce
- 13:30 – 14:30 **organizovaná činnost** (dle aktuálního celoročního plánu)
  kroužky - keramika, sportovní hry, stolní tenis, kuchtík, stolní tenis, legohrátky, tvořílek, deskové hry
- 14:30 – 16:00 **příprava na vyučování** (didaktické hry…), **volné hry, průběžné odcházení žáků z ŠD**

13. Obsah a časový plán v příležitostné činnosti ve školní družině

Projektová odpoledne probíhají každý měsíc, dle aktuálního celoročního plánu školní družiny.

14. Obsah výchovy a vzdělávání

Výchovný a vzdělávací proces ve školní družině navazuje na školní výchovný a vzdělávací proces. Většina vzdělávacích oblastí ŠVP Brána do života prolíná i veškerou činností školní družiny. Prostřednictvím her, soutěží a různých volnočasových aktivit jsou zde rozvíjeny klíčové kompetence žáků.

15. Průřezová témata

Průřezová témata prolínají výchovným a vzdělávacím procesem ŠD.

- **osobnostní a sociální výchova** – je nedílnou součástí veškeré činnosti v ŠD
- **výchova demokratického občana** – tvoření pravidel chování v ŠD, vštěpování zásad slušného chování, respektování práv a povinností svých i druhých lidí

- **multikulturní výchova –** soužití se spolužáky jiných národností, tradice a zvyky, projekty
- **environmentální výchova** – třídění odpadu, vycházky
- **mediální výchova** – příležitostná komunikace na téma televize a internet, práce s časopisy a novinovým textem

16. Evaluační plán

- individuální – vychovatelka průběžně hodnotí, jak se provedené aktivity zdařily, nebo osvědčily, v případech nezdaru hledá.
- vedení školy – provádí kontrolu svými vlastními prostředky (pozorování, hospitace), jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak plní družina svůj účel.